

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Izdatnik: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: na Ljubljano posreduje pri politično-časovnem svetu št. 17.749, za osode kraje Italije Servizio Conti. Cori. Post. No. 11-5118
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr.
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUVENTRO

Izbaja vsak dan čez ponedeljsko
Naročnina zna mesečno Lit 18,-
in inozemstvo vključno s poštnimi
stroški Lit 36.50.
Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5. telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ad estero:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Vigorosi contrattacchi di reparti dell'Asse

Un piroscafo colpito nella rada di Philippeville, una motosilurante affondata nel Mediterraneo centrale - 13 velivoli nemici distrutti

Il Quartier Generale delle forze armate comunica in data di 29 aprile 1943-XXI il seguente bollettino di guerra No. 1069:
Proseguono i combattimenti sul fronte tunisino: Vigorosi contrattacchi locali di reparti italiani e germanici hanno avuto esito fortunato.
Due apparecchi venivano distrutti durante la giornata dalla caccia tedesca e quattro altri da batterie contraeree.
Nostrì velivoli colpivano con siluro un piroscafo nella rada di Philippeville, incendiavano e affondavano una motosilurante nel Mediterraneo centrale, abbattevano quattro «Curtiss» nel cielo del Canale di Sicilia.

Azioni di bombardieri avversari causavano ieri perdite e danni a Napoli, Messina, Siracusa e Lampedusa; sette quadrimotori precipitarono a seguito di duelli con nostri cacciatori: quattro a Napoli, due a Messina, uno sul litorale di Agrigento.
NOTA AL BOLLETTINO No. 1069:
A seguito delle incursioni segnalate dal Bollettino odierno si deplorano tra le popolazioni civili: quarantun morti e ottantotto feriti finora accertati a Napoli, tre morti e dodici feriti a Messina, cinque feriti complessivamente tra Siracusa e Lampedusa.

Živahni protinapadi osnih oddelkov V sidrišču Philippevilla zadet parnik, v srednjem Sredozemlju petopljena motorna torpedovka - 13 sovražnih letal uničenih

Glavni stan Italijanskih Oboroženih sil je objavil 29. aprila naslednje 1069. vojno poročilo:
Nadanjajo se boji na tuniskem bojišču: živa in krajevni protinapadi Italijanskih in nemških oddelkov so se srečno končali.
Nemški letalci so uničili večeraj 2 letala, protiletalske baterije pa 4.
Naša letala so s torpedom zadela neki parnik v sidrišču Philippeville, zažgela in potopila neko motorno torpedovko v srednjem Sredozemlju in sestrelila 4 letala tipa «Curtiss» v zraku nad Siciljskim kanalom.
Delovanje sovražnih bombnikov je večeraj povzročilo izgube in škodo v Neaplju, Messini, Siracusi in Lampedusi; 7 štirimotornih letal je tresnilo na tla po dvojnih z našimi lovci: 4 v Neaplju, 2 v Messini in 1 ob obali Agrigenta.
Pripomba k poročilu št. 1069:
Zaradi letalskih napadov, ki jih omenja današnje poročilo, je beležiti med civilnim prebivalstvom: 41 mrtvih in 88 doslej ugotovljenih ranjenecv v Neaplju, 3 mrtvi in 12 ranjenih v Messini in skupno 5 ranjenih v Siracusi in Lampedusi.

Angleško priznanje četam Osí v Tunisu

Rim, 28. apr. s. Londonka radijska postaja se je, govorec davi o vojaških operacijah na tuniski fronti, tako izrazila: »Bitka krvavo besni na vsej fronti. Naši imajo mnogo opravka z odličnimi četami, ki so odločne pasti do zadnjega moža na dobro utrjenih postojankah. Morala ujetnikov je odlična.«

Američani streljajo na civilno prebivalstvo

Rim, 28. aprila, s. Število mrtvih med civilnim prebivalstvom v Grosseti po nedavnem sovražnem napadu, se je zvišalo, kakor izhaja iz nadaljnjih ugotovitev na 145. število ranjenih pa na 268, od teh 100 lahko ranjenih. Žrtve, večinoma žene in otroci, so bile ranjene s strelji iz strojnic, s katerimi so sovražniki streljali iz zelo nizke letališča v središču mesta in v mestne ulice. Sovražni ameriški štirimotorniki so prišli z morja. Eden izmed štirimotornikov, katerega je protiletalska obramba sestrelila, je imel 10 mož posadke, od katerih so se samo štiri poslužili padala ter so jih pčbrali hudo ranjene.

Ostra pomorska bitka v Rokavskem prelivu

V spopadu so Angleži izgubili dva topniška čolna, dva nadaljnja in en rušilec pa so bili težko poškodovani - Izjalovljeni sovjetski napadi ob kubanskem predmostju in pri Petrogradu

Iz Hitlerjevega glavnega štana, 29. apr. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:
Ob kubanskem mostišču in jugovzhodno od Petrograda so bili sovražniški napadi brezuspešni.
Na ostalih odsekih vzhodne fronte je dan potekel mirno. Letalstvo je uničilo brez lastnih izgub 52 sovjetskih letal.
V Tunisu je bil severovzhodno od Medžes el Baba premočeni sovražniški oddelki oklopnih voz, ki mu je uspelo vdreti v naše postojanke, zapleten v borbo z nemškimi rezervami, poražen in v protinapadu s hudimi izgubami vržen preko lastnih izhodiščnih postojank. Na ostali fronti so bili krajevni napadi zavrženi deloma v protinapadi. Oddelki letalstva so v vseh odsekih tunijske fronte podpirali kopno vojsko. Lovci so z bombami zažgali sovražni hitri čoln pred rtom Bono.
V noči na 28. aprila je prišlo v Rokavskem prelivu do bitke med zasledljivimi oddelki nekega nemškega konvoja in oddelkom angleških rušilcev, ki so bili v spremstvu več hitrih čolnov. V bitki sta bila dva sovražna topniška čolna potopljena, dva nadaljnja in en rušilec pa so bili težko poškodovani. V teku kratke, toda ostre borbe, v katero so pozneje posegli tudi sovražni bombniki, sta bili izgubljeni dve lastni enoti. Sestreljeni so bili trije bombniki.
Preteklo noč so prodira sovražna letala do severozapadnega nemškega obalnega ozemlja in na prostor nad Vzhodnim morjem kakor tudi na vzhodno Prusijo. Z bombami, ki so jih metala brez namer, je bila povzročena neznatna škoda. Pri teh napadih je bilo sestreljenih 18 sovražnih bombnikov, 4 nadaljnji pa še nad zaslednim zadnim ozemljem.

Nemška bojna letala so v noči na 29. aprila metala bombe težkega kalibra na nekatere kraje v južni Angliji.

Angleški letalski poraz nad Nizozemsko

Berlin, 29. aprila, s. Iz vojaškega vira se doznava, da so večeraj v prvih urah trije sovražni bombniki tipa »Mustang« leteli nad Zuidoostseem. Održene rušilne bombe in ogenj letalskega orožja so povzročile lahko škodo. Čeprav je bilo nebo pokrito z gostimi oblaki je nekaj nemških lovcev tipa »Fokker Wulf« zasledovalo sovražna letala. Nemškim lovcem je uspelo sestreliti dve napadajoči letali, tretje pa je bilo ponovno zadeto s strelji iz nemških topov.

Uspehi slovaških lovcev

Berlin, 29. apr. s. Iz vojaškega vira se doznava, da je eskadra slovaških lovskih letal, ki operira v južnem odseku vzhodnega bojišča, dosegla te dni svojo 202. letalsko zmago. Harbri slovaški lovci so dosegli ta uspeh v petih mesecih. V zadnjih štirih tednih je slovaška eskadra pod poveljstvom majorja Dunbale sestrelila 50 sovjetskih letal.

Izgubljena švedska motorna ladja

Stockholm, 28. aprila s. Švedsko poslanstvo v Londonu je sporočilo tukajšnjemu zunanjemu ministru, da se 6.000-tonska »Valeri« motorna ladja že dolgo ni javila in velja za izgubljeno. Na krovu ladje je bilo 38 mož posadke, ki so bili skoraj vsi Švedci, in nekli švedski novinar. Bržkone so vsi utonili.

Poglavnik pri Hitlerju

Sestanka v Hitlerjevem glavnem stanu sta prisostvovala tudi oba zunanja ministra - Razgovori so potekali v duhu prijateljstva in pristranskega sodelovanja

Iz Hitlerjevega glavnega štana, 28. aprila s. Hitler je sprejel 27. aprila v svojem glavnem stanu Poglavnika Nezavisne Države Hrvatske dr. Ante Paveliča. Hitler se je razgovarjal s Poglavnikom o vprašanjih, ki se tičejo skupnega vojevanja sil Osi proti boljševizmu in angloameriški plutokraciji. Razgovori, katerih so se udeležili nemški zunanji minister von Ribbentrop, hrvatski zunanji minister dr. Budak, kakor tudi maršal Keitel in general Bučić, so potekali v duhu prijateljstva in pristranskega sodelovanja in ki veže Nemčijo z mlado hrvatsko državo in njenim hrabrim narodom. Dr. Pavelič je izrazil sklep hrvatskega naroda, da se hoče ob strani sil Osi najodločneje boriti za svobodo Nezavisne Države Hrvatske in zastaviti vse sile za doseg brezkompromisne zmagne nad skupnimi sovražniki narodov trojnega pakta. Sestanka v Hitlerjevem glavnem stanu sta se udeležila tudi popolnomačeni minister Nemčije v Zagrebu in po-

veljujoči general nemških edinic na Hrvatskem von Gleise.
Berlin, 28. aprila s. Večerni tisk poudarja obisk Poglavnika v Hitlerjevem glavnem stanu in objavlja glede tega obiska izražena mnenja tukajšnjih političnih krogov. »Börsen-Zeitung« piše, da se je Hrvatska, odkar je pred dvema letoma dosegla svojo neodvisnost, vedno izkazala vredno novega položaja, tako glede svojega prispevka k obojni borbni protiskupnemu sovražniku, kakor glede odločne volje po stvarnem sodelovanju pri uvajanju novega evropskega reda. List nadalje omenja, da so se v Stalingradu hrvatski oddelki upirali ob strani nemških čet do skrajne žrtve. List zaključuje, da opravila mlada hrvatska država čudovito veliko delo obnavljanja in odpravljala velike pomanjkljivosti, katere je na področju notranje državne organizacije zagrešila bivša jugoslovanska vlada.

Nezajpanja in nasprotstva med Ameriko, Anglijo in Čangkajskovo Kitajsko

Šanghaj, 29. aprila, s. Odkritja tukajšnjega tiska prikazujejo v novi luči spore med Angloameričani in Čungkingom ter Čungkingom in ostalimi zavezniki. Ti spori izhajajo, kakor poudarjajo šanghajski listi, iz izjalovljenja čungkingške vojaške misije v Washingtonu, kakor tudi iz dejstva, da sta se Čangkajskova žena in angleški zunanji minister, čeprav sta se oba nahajala v Ameriki, drug drugemu izgnala. Nekateri listi postavljajo naravnost podno, da je bilo potovanje angleškega zunanjega ministra v Ameriko odločeno zaradi navzočnosti Čangkajskove žene. Naj bo kakorkoli, dejstvo je, da sta se drug drugemu izgnala, čeprav sta bila istočasno v Ameriki. V ostalem ni bil priporočljiv njun sestanek, ker bi samo poslabšal napetost med Kitajci ter Angleži in Američani.
Čangkajskova žena je odpotovala v Ameriko, kakor je znano, na Willkiejevo povabilo. Njena priporočila so pa spravela Washingtonske kroge v zadreg. Izjave Čangkajskove žene so Američanom odkrile resnico, katero je Roosevelt prikrival, da je Čungking, ki se bori že nad 5 let proti Japonci, dobil samo polovico odstotka dohoda, ki so jih Zedinjene države poslate svojim zaveznikom. Ta odkomek je postal še manjši po izgubi Birme ter zaradi neučinkovitosti letalskih transportov. Čungkingu primanjkuje zdravil in zaveza ter vojnih potrebščin in njegovi zastopniki močno dvomijo, da se bo lahko še dolgo upirali. Američani pripisujejo Rooseveltovi upravi krivdo za to stanje, zaradi katerega je vojna, da se bodo znašli sami nasproti Japonci, katero večina Američanov smatra

za poglavnega sovražnika.
Čungkingška Kitajsko pa s svoje strani poudarja, da prav Anglija zahteva od Amerike največji prispevek k borbi na evropskem prizorišču, sama pa ne more pomagati Kitajski. Nedavni Wawelov poraz na indijski meji je razbilni vse upanje za pomoč po kopnem. Amerika ne more opustiti Angliji poraza v Vzhodni Aziji, kjer si je obetala najbolj donosnih tržišč za uvoz in izvoz, ter smatra, da je borba v Evropi, ki zahteva tudi ameriške žrtve, v prid samo angleškemu imperiju, katerega smatrajo v Ameriki že za mrtvega in pokopaneega.
Kakor poudarjajo šanghajski listi, proglašajo vodilni krogi v Čungkingu javno, da je uporniška Kitajsko preveč utrujena, da bi mogla skoraj sama prenašati borbo na kopnem z Japonci, in da je obžalovati smešno majhno pomoč zaveznikov. Londonu, ki trobi o neodsvojitvi slehernega britanskega ozemlja, odgovarja Čangkajska, da se je angloameriška in nizozemska oblast nad narodi Pacifika nehala in da se mora končati tudi angleška oblast nad Indijo. Ni se čuditi, pravijo v tukajšnjih političnih krogih, da se je sprilo takega stanja stvari angleški zunanji minister izjogibal sestanka s Čangkajskovo ženo med svojim potovanjem po Ameriki.

Anglosaki spet torpedirali japonsko bojniško ladjo

Tokio, 28. aprila, s. Nadaljnji izjalovski napad, ki ponovno kaže nečloveške borbene metode Angloameričanov, je bil izveden na

Huda kriza med 'zavezniki'

Odmevi preloma med Moskvo in poljsko emigrantsko vlado - Kremelj s svojim postopanjem priznava krivdo za katynski pokol

Berlin, 29. apr. s. Globoko nasprotje, ki se je pojavilo med tako imenovanimi »Združenimi narodi« zaradi pokola pri Katynu in prekinitve diplomatskih stikov med Sovjetsko Rusijo in tako imenovano poljsko vlado, je še nadalje predmet komentarjev tukajšnjih listov, ki se tudi danes vračajo na ta predmet in prikazujejo stališča tukajšnjih političnih in diplomatskih krogov. V glavnem se dotikajo nedvoumne in sedaj že uradne dokumentacije o sovjetski odgovornosti tako glede strašnega zločina kakor glede podobnih množičnih umorov poljskih državljanz po moskovskih emisarjih. Dejstvo, da Kremelj ni našel ene same besede, s katero bi vsaj skušal oprati svojo krivdo, in da je namesto tega otroje obrnil obožbo proti Nemcem, menč, da bo s tem zmedel javno mnenje, je najboljši dokaz, da so nemške obtožbe zadele v živo.
Razni listi, med njimi »Völkischer Beobachter«, »Deutsche Allgemeine Zeitung« in »Börsen Zeitung« obojajo tudi cinčno zadržanje anglosajskih vesil nasproti Poljski, za katere »rešitev in svoboda« so Angleži in Američani napovedali vojno. Listi poudarjajo, da je novi mednarodni incident ponovno dokazuje pred vsem svetom ne le podrejenost, temveč popolno podvrženost anglosajskih vesil Kremlju, kakor tudi podlost plutokratsko-boljševskega kompota na škodo evropskih narodov.

manjši dvom o tej odgovornosti, ne bi sovjetska vlada oklevala sprejeti predlog mednarodnega Rdečega križa. Glede sovjetske trditve o tajnem sporazumu med Nemčijo in poljsko vlado navaja korespondenca ugotovitve, da je edini razlog, zaradi katerega drži Anglija Sikorskega in njegove londonske sodelavce, njih »vraštvo do Nemčije«.
Razvoj poljsko-sovjetskega preloma
Lizbena, 28. aprila s. Reuterjev dopisnik iz Moskve pravi v poročilu o sovjetsko-poljskih odnosih, da so se ti naglo slabšali od februarja tega leta, kmalu po povratku poljskega veleposlanika z obiska v Londonu v Sovjetsko zvezo, ko je izšel članek Korneruka, enega izmed podkomi-

Berlin, 29. apr. s. Niti najmanj ni mogoče vzdrževati dvomov, ki so jih imeli najbolj trdovratni zanikovalci očitnosti dejstev glede razlogov, ki so napotili Stalina, da je končal z namišljeno poljsko vlado, piše sodelavec nemške poluaradne agencije. Nemška trditve, da je hotela vlada v Moskvi s to naglo odločitvijo odkriti jasno lastne namere Angloameričanov, so danes popolnoma dokazane. Prav tedaj, ko je vlada v Moskvi preknila stike s poljsko imensko vlado, ki velja v mednarodnem pogledu za šitenko Anglije, verjame Moskva in zaupa poljski komunisti Vasiljevski, ki deluje, kakor je znano, pod pokroviteljstvom Sovjetske zveze. Ta je objavila v »Izvestijah«, glasilu moskovske vlade, članek, v katerem obtožuje poljsko vlado v Londonu ter javno izjavlja, da nima pravice imenovati se zastopnico poljskega naroda. Razlog teh obtožb ni zanimiv, nadaljuje politični dopisnik DNB: kar je pa nadvse važno, je to, da si poljska agitatorica dvojniško obtožbe na naslov vlade Sikorskega, ki je pod varstvom Londona. Očitno je, da hoče Moskva preko Sikorskega napasti tudi London sam.
V zaključku trdi politični sodelavec DNB, da nima nobene vrednosti dejstvo, da si Vasiljevski in drugi lastijo vlogo resničnih zastopnikov poljskega naroda, važno pa je, da je Moskva jasno dala razumeti, da se hoče osvoboditi nezaljubljenega Sikorskega in da zahteva istočasno od svojih angloameriških zaveznikov svobodne roke na evropskem vzhodu.
O istem vprašanju piše Politično-diplomatska korespondenca in zatrjuje, da Sikorskemu poslana nota dejansko kaže, da se je sovjetska vlada odrekla poizkusu zanikanja odgovornosti za pokol v Katynu. Če bi obstojal tudi naj-

Ozadje poljsko-sovjetskega spora

Moskovski udarec Sikorskemu je namenjen tudi Angliji

Berlin, 29. apr. Zanimanje nemške javnosti je še vedno osredotočeno na sovjetsko-poljski prelom. V tej zvezi navajajo listi razne izjave britanskega tiska. Razen »Times« so tudi drugi britanski listi mnenja, da se diplomatski odnosi lahko zopet obnovijo, ker je poljska vlada pripravljena na izvestne koncesije in celo na to, da bi se stvorila nova vlada, ki bi bila bolj povšeč Moskvi.
Kdo je spravi v javnost to zanimivost, ni znano. Nekateri berlinski listi ne izključujejo, da je vest o poljskih koncesijah izšla iz krogov sovjetske propagande. Gotovo je namreč, da bi se z novo poljsko vlado uredili tajni Stalinski nameni, ki hoče namesto Sikorskega postaviti vlado iz izrečnih prijateljev Moskve, po možnosti iz poljskih komunistov. Morda ni daleč dan, pravijo v Berlinu, ko bo Stalin zunanjemu ministru Velike Britanije predložil namodestilo za Sikorskega in tudi ni gotovo, da bi moral tako poljska vlada stolovati ravno v Londonu. Nekateri viri celo trdijo, da si hočejo tudi v Moskvi omisliti krožek svojih begunskih vojakov. Prva v tem nizu bi bila menda poljska vlada.
Po poročilu »Nachtausgabe« je treba tudi pričakovati, da bo Stalin izkoristil to priliko ter si bo dal dobro plačati pomirjenje. To plačilo bi bilo angleško priznanje ruskih zahtev po ozemlju v Evropi, katerih priznanje je londonska vlada iz propagandnih in prestižnih ozirov vedno odlašala.
V Berlinu ne dvomijo, da je Anglija pripravljena žrtvovati Sikorskega, dasi je slednji kot zastopnik vojaških krogov mnogo pripomogel k temu, da je naščuval poljske javno mnenje proti Nemčiji in so njegove govore z velikim navdušenjem prinašali vsi britanski listi.
V Berlinu naglašajo, da je britanska vlada podpirala Sikorskega, mu dajala vsa potrebna sredstva ter njegovi vladi tako ustvarila možnost obstoja. Sikorskega vlada se tedaj po mnenju Berlina z vsjo pravico lahko smatra za podružnico angleške diplomacije. S tega vidika je moskovski korak očitno naperjen proti britanski vladi. Angleški tisk med vrsticami to priznava in se čudi temu dejstvu. V Nemčiji pa niso prav nič presenečeni, ker imajo obilno izkusstvo, kako boljševiči spoštujejo sklenjene

Vladar med ranjenci v Grossetu

Rim, 28. aprila, s. Nj. Vel. Kralj in Cesar je prišel večeraj v spremstvu prvega adjutanta v Grosseto, kjer je obiskal ranjence ob sovražnem napadu in se pomudil dolgo ob njih ter jih tolažil. Nato se je poklonil žrtvam barbarkega napada in obiskal prizadete kraje. Ob prihodu Zviženega Vladoarja je prebivalstvo privedlo gorče patriotične in udanostne manifestacije Savojski hiši.

Duce predseduje seji medministrskega vzporejevalnega odbora za oskrbo

Rim, 28. aprila s. Danes se je pod Ducejevim predsedstvom sestel ob 17. uri vzporejevalni medministrski odbor za oskrbovanje, cene in razdeljevanje. Seja je bila prekinjena ob 19.10 in se bo nadaljevala 30. aprila ob 17. uri.

General Grassi v Španiji

Madrid, 28. apr. s. Izredni komisar za počastitev padlih general Augusto Grassi je bil sprejet pri generalnem kapitanu madridskega področja Saliquetu, pri šefu vojske hiše kavdila generalu Munozu Grandeju in pri vojvodu Sevillskem, poveljniku XI. divizije. Vsi so se z generalom Grassijem pristrčno razgovarjali. Danes je general Grassi v Toledo obiskal Alcazar in akademijo za telesno vzgojo.

Proslava praznika dela v Dresdenu

Dresden, 28. apr. s. Ob navzočnosti Fr. generalnega konzula, tajnika krajevnega kaja, italijanskega zvezdnice in italijanskih delavcev v Dresdenu so večeraj proslavili praznik dela. Na zborovanju so bili govori o ustanovitvi Rima in današnjem pomenu za italijansko delo. Krajevni Dopolavoro je priredil nato zabavo za naše delavce, ki so tako radostno prebili velikončne praznike v pristrnem tovarstvu z italijanskimi in nemškimi oblastmi in s člani naše kolonije.

zarjev za zunanje zadeve, ki je energično protestiral proti zadržanju nekega poljskega publicista v Londonu glede teritorialnega vprašanja. Ta spor bi se lahko smatral za preprosto razpravo o pojavnem vprašanju, čeprav sovjetski zastopniki niso dopustili nobenega dvoma glede svojih zahtev po priključitvi dela zapadne Ukrajine, Bele Rusije in Litve k Sovjetski zvezi. Kritična točka je bila dosežena, ko se je Poljska vlada obrnila do nemškega Rdečega križa zaradi nemških poročil o grozotnih najdbah pri Katynu, kjer je pokopanih mnogo umorjenih poljskih oficirjev. Ker se poljska vlada ni odpravila temu postopanju, pravi dopisnik, je bila prekinitve odnosov, ali bolje odložitve potrebna. Poudarja pa se tu, nadaljuje dopisnik, da pušča odložitve odprta vrata za zopetno vzpostavitev odnosov rekonstruirane poljske emigrantske vlade, če ta vlada seveda najprvo in brezpogojno umakne v Zenevi postavljeno zahtevo. Če bi bili odnos; zopet normalno vzpostavljeni, ni dvoma, da bi moral biti nova vlada pripravljena pogajati se glede teritorialnih vprašanj na popolnoma stvarni podlagi. V Moskvi splošno pričakujejo, da bo Anglija žrtvovala boljševičkemu zavezniku vlado Sikorskega in interese Poljske in zatajila zločin, ki je spravi v grozo ves omikani svet.

Turški odmevi

Carigrad, 28. aprila, s. Ves tisk se se uadaje bavi s prečinitivji diplomatskih odnosov med Sovjetsko zvezo in Poljsko. Listi poudarjajo, da se je prvič v zgodovini zgodilo, da sta dve zavezniki vladi predložili diplomatske onose med tem, ko imata nasproti skupnega sovražnika. »Sun Telegraph« prikazuje dejstva pred prečinitivji odnosov med vlado v Kremlju in imensko poljsko vlado ter smatra, da so Sovjeti prečinitivji odnosov v prepričanju, da angleška vlada ne bo podpirala vlade Sikorskega, ker ne bo hotela spraviti boljševiče v jama

Silen razmah Dopolavora

Kratek pregled ob 18. obletnici ustanovitve

Danes, dne 30. aprila, bo minilo 18 let, odkar je Duce ustanovil Narodno ustanovo Dopolavoro (OND). Nova ustanova je takoj razvila vsestransko delavnost in je zlasti sedaj, ko se nahajamo v tako težkem času, njen pomen silno narasel.

Zakonski dekret o ustanovitvi Dopolavora je bil izdan maja meseca l. 1925. Pravo delovanje je ustanova po končanem pripravilnem delu začela v maju l. 1927. Dopolavoristično gibanje v Italiji lahko razdelimo na tri velike faze. Prva je bila faza pripravilnja, druga utrjevanja, v tretji fazi pa je bila ustanova tako dovršeno organizirana, da je lahko v vsakem pogledu brezbrižno delovala. Ideja sama je vzklija že prej. Od leta 1920 do 1923 so temeljito proučili vprašanje kako bi na najboljši in najkoristnejši način porabili proste ure delovnih množic. Leta 1923 je združenje fašističnih sindikatov ustanovilo centralne urade Dopolavora katerih naloga je bila započeti s delom na polju narodne vzgoje in duhovne vzgoje množic. Nastale so prve pokrajinske organizacije, ustanovljeni so bili mnogi sportni klubovi, ki so se kmalu pojavljali širom vse Italije. Potem pa je začela ustanova delovati v okviru pravil, ki so se danes v veljavi: 1. skrbelo je za to, da so delavci koristno izrabili proste ure, tako duševno kakor telesno; 2. skrbelo je za to, da so se posamezne postojanke utrdele in med seboj povezale.

Delavnost OND se je kaj kmalu razvila in izpopolnila do nepričakovane obsega. Dopolavoristična organizacija, ki so jo delavske množice takoj pravilno razumele, je prodrla med narod, za katerega jo je bil Duce ustanovil. Leta 1926 je organizacija štela 280.584 članov, a danes jih šteje nad 4 milijone in pol. V začetku je Dopolavoro imelo nekaj nad 1000 sedežev, danes jih ima 23.767. Te številke dovolj zgornjo pričajo, kako velik odziv je imela ideja med delavskimi množicami vseh strok.

Svoje strani si je Dopolavoro zmerom prizadeval, da bi v čim večji meri izpopolnil svojo osrednjo in periferično strukturo in da bi se bolj razširil svoj akcijski radij na kulturnem, sportnem, počitniškem in podpornem področju. Višek v svojem prizadevanju je organizacija dosegla v zadnjem času, ko je svojo veliko silo v veliki meri posvetila tovarišem v sivozelenu. Danes Dopolavoro pomaga vsem vojakom na vseh bojiščih.

Periferična organizacija OND obsega 94 pokrajinskih Dopolavorov, ki so pod predstvom zveznih tajnikov, in isto število predsednikov pokrajinskih sportnih komisij, filodramatičnih zvez, sekcij kmetičke delavnosti in komitejev ljudskih umetnosti. Največji ponos Dopolavora pa je dejstvo, da šteje v svojih vrstah poleg dirigentov in funkcionarjev tudi stotoštev navdušenih periferičnih sodelavcev, ki nesebično delujejo z vsemi svojimi silami za ustanovo.

Ustanova ima natančno razdeljene sekcije. Te so: generalno tajništvo, osrednja uprava, ki obsega naslednje službe: umetnostno-organizatorno, kulturno in sportno ter ustanovo »Ljudske počitnice«, službo za Oborožene sile, za avtarkivo in domače gospodarstvo, za ljud-

ske umetnosti, urad za tisk in propagando, sinitetsko nadzorstvo, oglasni urad, urad za radijske oddaje, pravni urad in še mnoge druge oddelke.

Dopolavoro za Oborožene sile

Koliko prireditvev za pripadnike Oborožene sile je od vsega početka do danes organiziral Dopolavoro, ni mogoče ugotoviti. Njihovo število se je povzpelo v milijone, od velikih »Carro di Teste« do malih ljudskih gledališč, od tečajev domačega gospodarstva do mnogo milijonov kv. metrov obdelane zemlje v »Vojnih vrtovih«, od neštevilnih »farm« domačih živali do podjetniških menz, v katerih dobiva hrano nad en milijon delavcev. Poleg tega moramo še omeniti dopolavoristični sport, ki ima nalogo predvojaške vzgoje. Neštete so bile gledališke in kinematografske predstave za vojske, neštete druge prireditve, neštete sportne tekme. Nadalje moramo še priložiti nekaj tisoč knjižnic, lepo število klimatiziranih hotelov in drugih naprav, ki imajo izključno nalogo olajšati življenje bojevnikov.

In Dopolavoro si stalno prizadeva, da bi vse svoje oddelke, ki itak brezbrižno delujejo, še bolj izpopolnil in njihovo ustvarjalno silo še povečal.

Delavec, to je dopolavorist, mora v tej organizaciji najti svojo drugo družino. Poleg tega mora biti Dopolavoro šola za šege in navade, vzgojna šola in ognjišče vere. Sestaviti mora torej veliko in resnično fašistično družino italijanskega naroda, imajoč zmeraj pred očmi, tiste, ki se bore v vzvišenem imenu Italije in imajoč pred očmi, da so to sinovi in bratje vseh in nihče v življenju ne sme nikoli pomisliti, da bi se lastni oče, brat in lastni sinovi mogli kdaj vrniti od koder koli poraženi. Ta gotovost bo potrjena z dejstvi.

Delo Dopolavora za Oborožene sile v Ljubljanski pokrajini

O delovanju Dopolavora za Ljubljansko pokrajino od maja l. 1941 do 30. marca l. 1943 naj ob tej priložnosti navedemo samo nekaj števil, ki pa so dovolj zgornje. V tem času je Dopolavoro brezplačno razdelilo med vojske 36.700 paketov, 4500 kuhanikov, 236 hl vina, 49.000 zavitkov cigare, po 20 komadov, 12.020 knjig in brošur, 259 garnitur za razne igre, 326 različnih slik, 78 zemljepisnih kart, 962 tisoč 900 razglednic, 181.300 pisemskih papirjev z ovoji, 1860 brezplanih kosil in za 2120 lir denarnih nagrad. Poleg tega se je brezplačno okopalo v kopalniških ustanovah 23.886 vojakov, a prirejeni sta bili dve loteriji. Nadalje je ustanova priredila za pripadnike Oborožene sile 846 filmskih predstav, 305 predstav različne umetnosti, 11 gledaliških predstav in 47 koncertov. Končno je bilo še razdeljenih 37 radijskih prejemnikov in je bilo prirejenih 23 različnih tečajev. Da bo slika popolna, naj še navedemo, da so v okrepčevalnici za pripadnike Oborožene sile razdelili 696.902 vojakom od 29. oktobra 1941 dalje do danes živila proti plačilu. To je v kratkem delovanje Dopolavora pri nas.

Zupan Leon Rupnik obiskal Novinarski dom

Ljubljana, 29. aprila.

Ljubljanski zupan general Leon Rupnik je v sredo popoldne obiskal slovenske novinarje v njihovem domu v Gosposki ulici. Novinarji so ga pozdravili v svoji sredi in se mu po predsedniku zahvalili za razumevanje, ki ga je do njihovega stanu pokazal, posebno pa za dar, ki ga je namenil za podpiranje brezposelnih članov. Zupan Rupnik se je v prijetnem neprisiljenem razgovoru poznal za težnje, delo in potrebe društva, da bi tako dobil pravo sliko o organizaciji slovenskih novinarjev. Objubil je, da bo mestna občina v razumevanjem zasledovala socialno delo novinarske stanovske organizacije in jo bo tudi podprla, kjer koli in kadar koli bo mogoče. Zahvalil se je novinarjem za njihovo tvorno delo in zvestobo poklicu, vse v korist ljudstva Ljubljanske pokrajine.

Prodaja mesa na odrezek „C“

Pokrajinski Prehranjevalni zavod sporoča, da bodo v soboto 1. maja t. l. potrošniki lahko dobili pri svojih običajnih mesarjih proti odvzemu odrezka »C« navadnih živalskih nakaznic, izdanih od Mestnega poglavarstva v Ljubljani: 70 gr svežega govejega mesa in 30 gr prekajenega govejega mesa. Cena prekajenemu mesu bo Lir 25.— za kg.

Zavodi, ki prejemajo racionirana živila na posebno nakazila, morajo mesarjem predložiti potrjeno Mestnega preskrbovalnega urada.

Maroški sultan prispel v Španijo

Algerias, 28. apr. s. Iz Tetuana je semkaj prispel sultan španskega Maroka Mulej Asam. Spremljal ga je njegov adjutant. Krajne španske oblasti so ga pozdravile, kakor je sultan nadaljeval pot v Seviljo, kjer se bo predvidoma sestal z generalom Francom.

Sevilla, 29. apr. s. Semkaj je prispel kalif iz španskega Maroka Mulej Asan, ki bo ostal v mestu nekaj dni in se bo udeležil tudi slovesne otvoritve živilnoresne razstave. V Sevilji se mude tudi minister za javna dela, finančni minister in bivši zun. minister Serrano Suner.

Novi finski poslanik na Švedskem

Stockholm, 29. apr. s. V Stockholmu je prispel novi finski minister George Gribenberg, ki je bil pred kratkim imenovan za poslanika na Švedskem.

Roosevelt skriva resnico pred ameriško javnostjo

Buenos Aires, 28. apr. s. Ameriški predsednik je odredil, kakor se doznava iz Washingtona, finančni oblastem, naj spremene številke bilance in naj prenesajo vse stroške, izhajajoče iz sistema najemanj in posojevanj, na druge postavke. Ta bremena naj bi prevzela vojna ministva skupno s stroški za vojno ter na ta način ne bodo več stala v posebni bilanci in ne bodo več podpirala nenaklonjenosti ameriške javnosti, ki očita vladi, da zapravlja javne fondе.

Počasni tempo ameriškega oboroževanja

Lizbona, 29. apr. s. Ameriški general Sommerwell je govoril na skupščini newyorške trgovske zbornice in je izjavil, da bo ameriška proizvodnja lahko popolnoma opremila ameriško vojsko, ki se sedaj tvori šele meseca decembra 1944. Dodal je, da se le z največjimi žrtvami lahko trenutno ustreza potrebam prekomorskih oboroženih sil, da pa ameriška vojska, ki se tvori v domovini, potrebuje še prav vse. Sommerwell je dodal, da bo treba premagati velike težave pri prevozu prekomorskih ekspedicijskih zahtev znatnega pomanjkanja brodivja.

Pomanjkanje zdravil v Egiptu

Lizbona, 29. apr. s. V Egiptu močno primanjkuje zdravil, ker Angleži niso ugodili predlogi egiptске vlade po dobavi zdravil. Zdravnikom so bila izdana navodila, naj izstavljajo recepte samo v nujnih primerih.

Sadovi portugalske notranje revolucije Govor ministrskega predsednika Salazarja — Ostra obsodba komunizma — Osnove življenja po vojni

Lizbona, 28. aprila. s. Ob 15-letnici svojega imenovanja za finančnega ministra je ministrski predsednik Salazar govoril po radiju portugalskemu narodu o načelih in akcijah portugalske narodne revolucije g'ede na notranji in mednarodni položaj. Primerjal je to, kar so dosegli prejšnji režimi, z ustvaritvami revolucije. Analiziral je vprašanje moderne države, zmote birokracije, prve žrtve, pomanjkanje vodstva je obdolžil zlasti parlamentarizem, ki je popolnoma neodgovoren pred Bogom in ljudmi. Zatrnil je, da obstoja država za narod in da je revolucija na podlagi tega načela uredila v zadnjih 15 letih Portugalsko. Naznanil je bližnjo objavo industrijskega reorganizacijskega načrta, od katerega ima država pričakovati mnogo gospodarskih koristi.

Gospodarsko in finančno načelo, ki naj velja, je to, da mora biti sleherni gospodarski činitelj, pripadajoč in delujoč v portugalskem narodu, uvrščen v narodno gospodarstvo, kateremu mora služiti. Inozemcem in domačinom mora biti interes Portugalske najvišji. Nacionalno življenje ne more imeti dovoljne svobode in varnosti, če glavne postojanke njegovega gospodarstva ne sledijo narodnemu redu, temveč ukazu inozemskega kapitala. Liberalizem je kot usmerjajoče načelo narodnega gospodarstva mrtev in dogodki ga pokopavajo. Portugalska je ušla komunizmu ne samo s pomočjo korporacij, temveč tudi s povečevanjem zgodovinskih in moralnih vrednot naroda. Kar smo imenovali duhovno politiko, je dodal Salazar, je predvidevala dvojno rehabilitacijo Portugalske, rehabilitacijo portugalskih duš in Portugalcev v družbi narodov. — Oboje je bilo potrebno in oboje je izvedla narodna revolucija.

Govornik je nato govoril o nevtралnosti države zatrujoč, da se je nevtралnost lah-

Podmorniška borba je največja skrb Američanov

Lizbona, 28. aprila. s. Ponosna borba podmornic Ost s sovražnim trgovskim brodivjem je največja skrb ameriških političnih in novinarskih krogov. »New York Herald Tribune« navaja v nekem članku trditve znanega demokratskega senatorja Wheelerja, ki je izjavil, da so podmornice Ost tako zmede zavestno plovo, da vojni minister Amerike ne bo mogel poslati preko morja predvidenega števila čet. Iz tega sledi, komentira list, da letos ne bo potrebno poklicati pod orožje nadaljnjih obveznikov ker ni sredstev, da bi jih odpisali na razne fronte.

Gospodarstvo

Pomen topola za lesno gospodarstvo

Včeraj smo na tem poročali o gojitvi topola v Italiji, ki se je zelo razvila in se sedaj potroši na leto že 10 do 12 milijonov stotov tega lesa, medtem ko je zrasla potrošnja leta 1920, komaj par milijonov stotov. Za razvoj posebno naglo rastočih vrst topola ima velike zasluge italijanski zavod za proučevanje topola, ki je bil ustanovljen po zaslugi senatorja Burga, predsednika največjega italijanskega konkretna papirnice.

Ker je računati, da bo po vojni potrošnja lesa v vsej Evropi izredno velika predvsem zaradi dodatne potrebe lesa pri obnovenih deležih, ki se bodo vlekle dolgo vrsto let, je razumljivo, da bo vprašanje oskrbe z lesom v povojni dobi zelo aktualno. Treba bo nadomestiti vsaj eno obdelano hektar stroki pa se potroši vedno največ lesa. Pri tem je treba upoštevati še drugo okolnost. Vedno večji del lesa se uporablja za izdelovanje celuloze, ki ni potrebna samo papirnicam, temveč v rastoči meri tudi industriji umetnih tekstilnih vlaken. Tako bo treba na eni strani skrbeti za čim boljše izkoriščanje prirastka lesa v gozdovih, obenem pa tudi za to, da se že danes s saditvijo naglo rastočih dreves omogoči večja proizvodnja lesa v povojnih letih.

Za boljše izkoriščanje razpoložljivega lesa so bili v zadnjem času v Italiji izdani številni ukrepi, ki se tičejo tudi oglašarstva. Znano je, da se v Italiji drva ne uporabljajo neposredno za kurjavo, kakor je to v navadi v severnih deželah, temveč se uporabljajo ogelje, ki ga izdelujejo še po starem načinu ogeljarji v gozdovih. Letna proizvodnja ogelja v Italiji znaša okrog 5 milijonov meterskih stotov, za kar je potrebno okrog 30 milijonov meterskih stotov lesa. Pri tem načinu pridobivanja ogelja pa se izgube važni postranski proizvodi: suhe destilacije. Če bi se vse ogelje v Italiji izdelalo v modernih tehničnih napravah za suho destilacijo, bi na leto pridobili en milijon meterskih stotov kartrana, vrhu tega pa bi iz enake količine lesa pridobili mnogo več ogelja, kajti v modernih napravah se od prvotne teže lesa pridobi 26% ogelja, pri običajnem ogeljarjenju pa le 17%. Zato bodo zgradili v raznih krajih Italije moderne industrijske naprave za pridobivanje ogelja, kar bo omogočilo znatno boljše izkoriščanje lesa.

Vzporredno pa gre prizadevanje za tem, da se poveča gojitev topola, ki daje za vse potrebe uporaben les, pri čemer drevo izredno hitro raste. Poizkusi z novimi hitro rastočimi vrstami topola so pokazali, da da topol po dvanajstih letih enako količino lesa kakor smreka po 45 letih. Na vsak hektar topolovega gozda odpade letni prirastek 10 prostornih metrov lesa. Topolov les ni uporaben samo za kurjavo, temveč tudi kot gradbeni les, za pohištveno industrijo in tudi za pridobivanje celuloze, predvsem one vrste celuloze, ki je potrebna za izdelovanje umetne svile in celulozne volne. Pridobivanje celulozne volne iz topolovega lesa bo skupaj s pridobivanjem celuloze iz trsja v doglednem času krilo pretežni del potrebe industrije umetnih tekstilnih vlaken.

G'ede na veliko potrebo po lesu, ki se bo pojavila po sedanjih vojni, se tudi številne druge evropske države živo zanimajo za gojitve naglo rastočih vrst topola. V tem pogledu so znana prizadevanja Nemčije, ki že do go vrsto let proučuje gojitve topolov, in sicer pod okriljem inštituta cesarja Viljema. Prof. dr. Wettsteinu je s križanjem uspelo vzgojiti več novih vrst, od katerih nekatere že prvo leto zrasede v višino 1,2 do 1,6 m. Nemška vlada je že leta 1941. odredila, da se morajo topoli zasadiť na vseh za to primernih mestih, zlasti vzdolž velikih rek in cest. V ta namen so ustanovili številne drevesnice za topole. Tudi bolgarska vlada je l. 1941. sklenila, posvetiti vprašanju gojitve topola posebno pozornost. Iz Italije in Nemčije je uvozila večje število mladih dreves, da prekusni, kako bodo uspevali v bolgarskih podnebni razmerah. Lani so v Bolgariji pridobili že preko 5 milijonov enoletnih topolovih dreves, ki so jih pričeli zasadiť vzdolž Dunava. Prizadeva-

nje bolgarskega ministrstva grede za tem, da se v nekaj letih zasadi ob dunavski nižini s topoli površina 20.000 ha. Enako se zanimajo za gojitve topola tudi na Švedskem in v Slovaški, kjer nameravajo prav tako zasadiť s topoli velike površine.

Gospodarske vesti

— Sodelovanje Evrope na področju proizvodnje. V prvi številki nemške izdaje italijanskega lista »Economia Fascista«, ki ga kakor smo že poročali, urejuje bivši minister za izmenjavo z inozemstvom Riccardi, je nemški gospodarski minister Frug objavil predgovor, v katerem čitamo med drugim naslednje: Nemška izdaja vodilnega italijanskega gospodarskega tednika ima predvsem namen, prikazati nemskim zainteresentom vprašanje in naloge, ki se tičejo italijanskega gospodarskega prostora in obenem obravnavati vprašanja, ki se tičejo obeh osovih držav in vse Evrope. Avtoritarni vladi Italije in Nemčije sta združili vse sile obeh narodov v prostovoljnem sodelovanju pod državnim vodstvom za skupno blagostanje. Obe vladi sta poskrbeli za zaščito nacionalnih gospodarstev pred izkoriščanjem od strani mednarodnega kapitala in surovinskih monopolov. S svojo gospodarsko politiko sta obe državi otvorili novo poglavje v gospodarski zgodovini. Kakor pretirana mednarodna delitev dela pred prvo svetovno vojno ni prinesla koristi, tako se je tudi po tej vojni slabo obneslo pretirano industrializiranje agrarnih držav in agrarniziranje industrijskih držav. Svetovna gospodarska kriza je prinesla spoznanje, da več evropske narode neločljiva usodna skupnost. Toda šele fašistična in pozneje narodnosocialistična revolucija sta ustvarili osnove za združitev Evrope, potem ko sta dala svojima državam nove politične in socialne življenjske osnove. Sodelovanje med evropskimi narodi je omogočilo načrte angloameriške pomorske blokade in sedaj je naloga evropskih narodnih gospodarstev, da s skupno proizvodnjo zajamčijo zmago. Proizvajalna skupnost evropskih držav je pod pritiskom te naloge naglo napredovala in skrb ves gospodarskih praktikov in teoretikov mora biti, da se ta skupnost izpopolni do popolne učinkovitosti.

— Izvajanje nemško-turškega trgovinskega sporazuma. Po zaključku nemško-turških trgovinskih pogajanj je šef nemške delegacije dr. Clodius v Carigradu pred turškimi trgovci tolmačil določbe nove pogodbe, ki predvideva do konca maja trihodnjega leta blagovno izmenjavo v vrednosti 120 milijonov mark. Dejansko pa bo blagovni promet še znatno večji, ter je treba pričeti neizvršene dobave iz dosežane pogodbe in dobave na račun nemškega kredita 100 milijonov mark za oboroževanje Turčije, tako da je možna v celoti blagovna izmenjava v vrednosti 320 milijonov mark. Tako je verjetno, da bo Nemčija v turški zunanji trgovini zopet stopila na prvo mesto. Turški listi se obsežno pečajo z novo trgovinsko pogodbo in navajajo med drugim, da je bilo v prvih dneh po sklenitvi nove pogodbe sklenjenih za 8 milijonov turških funtov novih kupčij.

— Albansko-Srbska železniška tarifa. Te dni je bila na vseh železniških progah med Srbijo in Albanijo uvedena direktna železniška tarifa, ki je doslej veljala le na progih Ibarska Šalatica—Poluže.

— Otvoritev vseh voda v Pločivu. Medtem ko so v drugih evropskih državah iz vojno gospodarskih razlogov po večini uklinili nadaljnje prirejanje mednarodnih vseh voda, se je uprava plovdvanske velesejmov, se je uprava plovdvanske velesejme navzile vojnemu času odločila privedi tudi letos svoj X. mednarodni velesejm, ki se ga oficijelno udeležuje 10 tujih držav, namreč Italija, Nemčija, Madžarska, Rumunija, Švica, Španija, Hrvaška, Slovaška, Turčija in Finska. Velesejem je bil otvorjen v ponedeljek in bo trajal do 9. maja. Nemčija se udeležuje velesejma še s posebno kmetijsko razstavo, ki ima namen prikazati proizvodne možnosti s sodobnimi proizvodnimi sredstvi. Tej razstavi je priložen prikaz najmodernejših kmetijskih strojev. Tudi bolgarsko kmetijsko ministrtvo je privedilo zanimivo razstavo, ki prikazuje uspehe bolgarskega kmetijstva.

— Izgledi za letošnje žitno letino. Bolj kakor v normalnih casih se širša javnost v sedanjih vojni dobi znanja za razvoj poljskih posevkov. Spriču razmeroma suhe pomladi je bila marsikje izražena bojazen glede letošnje letine, ki pa ni bila upravičena, kajti žito ne uspeva dobro, če je pomlad preveč deževna. Izkušnje kažejo, da žito vedno bolj uspeva, če pomlad ni bila preveč deževna. Ko pa je žito v polni rasti in potrebuje mnogo hranilnih snovi lahko izdaten dež mnogo koristi razvoju posevkov.

— Vojne trošarine v Srbiji. Iz Beograda poročajo, da je srbski finančni minister za kritje izrednih izdatkov v sedanjih vojni sestavil finančni načrt, ki ga je odobrili ministrski svet. Uvede se poseben vojni trošarski davek na sladkor in vino, in sicer v višini 20 din na kilogram sladkorja in 16 din na liter vina. Vrh tega se zvišajo cene monopolskih izdelkov za 50 do 100%.

— Inflacija v Iraku. Odkar so angleške čete zasledile Irak, se je tam bistveno poslabšala finančni položaj te države. Trenutno je v središču zanimanje vprašanje stabilnosti valute. Zaradi velike potrebe po novčanicah, ki je nastala v zvezi z vojno, se je oblok bankovcev v teku enega leta podvojil. Ob koncu januarja t. l. je znašal 23 milijonov iraških dinarjev nasproti 11,5 milijona pred enim letom. Indeks življenjskih stroškov je bil izkazan ob koncu lanskega leta s 470 nasproti 100 ob pričetku sedanje vojne, trenutno pa se ceni na 550. Stalno naraščanje obkoka je pokazalo ne ljube posledice pri oskrbi mest z živili, ki je vedno težavnejša, čeprav je Iran pretežno agrarna država in ima agrarne izvozne presežke.

— Obsežna gradbena delavnost v Budimpešti. Ker Madžarska do lanskega leta ni izdala nobenih omejitev grede gradbene delavnosti odnosno potrošnje gradbenega materiala, se je zlasti v Budimpešti gradnja stanovanjskih hiš silno pomnožila. Tako je bilo lani dograjenih 6032 novih stanovanj, nasproti 4940, 4138 in 1928 v prejšnjih treh letih. Povečana gradbena delavnost se ne nanaša samo na majhne stanovanjske hiše, temveč tudi na velika poslopja. V lanskem letu je bilo dograjenih 118 hiš z več kakor štirimi nadstropji, nasproti 94, 68 in 40 v zadnjih treh letih.

Kronika

Srebrni škofovski jubilej. Dne 1. maja bo obhajal 25letnico mašinskega posvečenja škof dr. Antonio Santini v Trieste. Ob tem bo pet let, odkar je visoki cerkveni dostojanstvenik prevzel upravo združenih škofij mest Trieste in Capodistria. Cerkev oblasti škofa Santina sega od Pisina do Postumije. Svojo jubilejno mašo bo imel Santini dne 2. maja v cerkvi sv. Justa. Služba božja se bo zaključila s svečanostjo »Te Deum«.

Smrt znanega arhitekta. V Firenzi je umrl arhitekt Karlo Calceccchi Onesti, znani restavrator mnogih umetnin in pisatelj. Restavriral je mnogo umetnin v Perugiji, Bariju, Milanu in Bologni. Rojen je bil leta 1836. ter se je uležel prve svetovne vojne.

Umri je general Nicolsi. V torek, 27. aprila je umrl v Rimu 68 let stari armadni general Mario Nicolsi. Pokojnik je bil odlikovan z Savojskim redom.

Omejeno število študentov na italijanskih univerzah. Na podlagi zakonskega dekreta od 11. januarja 1943 bo število univerzitetnih študentov v prihodnjem šolskem letu znatno omejeno. K juridicnemu študiju bo pripuščenih skupno 6.000, k študiju narodnega gospodarstva 1.000, k navdicnemu študiju pa komaj 150 študentov.

Izkopavanja v Segesti. Na južnem pobočju griča, kjer je nekoč stalo mesto Segesta, so pričeli z odkopavanji. Doslej še niso odkrili mrtvega mesta, zato pa je prišlo na dan mnogo pre zgodovinskega materiala etnografske vrednosti. Odkrili so mnogo posod iz glin in bronca. Bronasti izdelki so posebno elegantni in originalni ter kažejo sledove grških vplivov.

Fastistični Stranki darovano poslopje. Tvrnica papirja Miliani v okolici Macerata je poklonila krajevnemu fašizmu lepo zgradbo, ki je bila že izročena svojemu namenu. Pri blagoslovitvi poslopja sta bila navzoča Zvezni tajnik iz Macerata, Prefekt, mnogo fastističnih hierarhov ter veliko število fastistov in meščanov, ki so vzkljkali Duceju.

Muzej fašizma v Neaplju. Poročali smo že, da je bil v Neaplju nedavno otvoren muzej, ki prikazuje fašizem v njegovem razvoju od prvih početkov do danes. Muzej hrani vsa povelja, naredbi in oklice, ki predstavljajo najbolj dramske dogodke novejšega italijanske zgodovine. V muzeju se nahajajo tudi v spopadih prebrnjane zastave, fotografije, listi, letaki, ropkopist in orožje vseh vrst. Muzej se nahaja ob Vomero, ter nosi ime po padlem fašistu Avreliju Padovaniju.

Umetnostna razstava v Bariju. Na dan 6. maja bodo v bejškem Costelo otvorili 10. razstavo fašističnega pokrajinskega sindikata lepih umetnosti v Apuliji. Razstava bo prikazovala dela apulskih umetnikov. Za najboljša razstavljena dela bodo podeljene tri nagrade.

10 letnica italijansko-nemških kulturnih zvez. V Milanu se je sestaj pod predsedstvom senatorja grafa Alfierijskega odbor za italijansko-nemško kulturno sodelovanje. Ustanova bo letos obhajala 10 letnico obstoja. Milansko društvo prijateljev Nemčije šteje danes 5500 članov, njegove židkovne tečajne je posečalo nad 4300 oseb, ki so se učili nemškega jezika v 105 tečajih s 40 učitelji. Pod okriljem društva je nastopilo v tem desetletju mnogo italijanskih in nemških predavateljev, pisateljev in pesnikov, ki so govori la o aktualnih vprašanjih ter prednašli svoja dela. Vršile so se tudi kinematografske predstave. Milanska Scala je prejela po zaslugi društva za italijansko-nemško sodelovanje Mozartovo poprsje. Med člane društva in med drugo prebivalstvo je bilo razdeljenih več tisoč propagandnih brošur v italijanskem in nemškem jeziku.

Benške umetnine na varem. Iz Rima poročajo, da so bili levi svetega Marka kakor tudi zlata četverovprega na cerkvi sv. Marka v Benetkah smeti in spravljene na varno za primer morebitnih napadov iz zraka. Umetnine so shranile v kletih benediktinskega samostana v Pragli blizu Padove. Ob tej priliki pripominjajo italijanski listi, da so bili zlati konji, ki so jih prinesli iz osvajenejega Carigrada v Benetke, že dvakrat premeščeni, obakrat v zvezi z vojnimi dogodki. Najprej jih je odnesel Napoleon kot plen v Pariz, kjer so ostali 70 let. Sveta alijansa je poskrbela, da se je ta umetnina

po dolgi odsotnosti vrnila v Benetke. Tudi v svetovni vojni so prenesli to umetnino iz Benetk v Beneško palačo v Rimu. Ljudska vera v Italiji pravi, da vsakokrat, ko zlato vprego snamejo, propade velika država, ki je sovražna domovini Benetk.

Šlikar Pötsch umrl. Po kratkem trpljenju je na velikonočno soboto v neki dunajski bolnišnici umrl slikar Igo Pötsch. Z njim so štajerci izgubili ne samo odličnega krajnarja in grafika, ampak tudi moža, nenavadnih organizatoričnih sposobnosti. Pötsch je bil po rodu iz Gradca, kjer se je tudi umetniško naobrazil. Pozneje je šel na Dunaj in bil v svetovni vojni več let učitelj na grafičnem zavodu. Pokojni je bil mojster v akvarelu.

Razstava düsseldorfske umetnosti v Firenzi. V prostorih palače Strozzi v Firenzi je bila te dni odprta razstava düsseldorfske umetnosti. Otvoril jo je svetovnosti se je udeležil državni podtajnik v ministertvu za ljudsko kulturo Rinači, ki je zastopal vlado, poleg njega so bili navzoči fašistični hierarhi, več italijanskih akademikov, senatorjev, narodnih svetnikov itd. Prisoten je bil tudi düsseldorfski župan Heidl, nemški konzul Wolf ter več prijateljev nemško italijanskega društva. Po svečani otvoritvi so navzoči vzkljkali Duceju in Hitlerju.

Zrebanje loterijskih števil. Na podlagi dekreta finančnega ministrstva v Rimu se bo olesje vršilo zrebanje loterijskih števil vsak ponedeljek točno ob 11. uri dopoldne. Ta odredba stopi v veljavo na dan 3. maja. Ob sobotah bodo loterijske poslovalnice odprte do 20. ure zvečer, ob nedeljah pa od 10. do 12. ure dopoldne.

Umri je tviorničar Gerolinich. V Trestu je umrl te dni tvorničar Giuseppe Gerolinich. Narodil se je v Lussinpicolu l. 1871., študiral je v Triestu navtiklo in trgovino, pozneje se je posvetil pomorstvu, odnošno izdelovanju ladij. Njegova paroplovna družba, ustanovljena l. 1907. si je stekla s laves široim Adriatika. Gerolinich je bil član fašistične stranke od leta 1921.

Cigani so ukrali otroka. Pred dnevi je v Budimpešti izginil neki 2-letni deček. Otrok je odšel iz stanovanja svojih staršev na ulico in se ni več vrnil. Ker so prav ob tistem času v okolici te ulice sproščali cigani, je verjetno, da so ga oni ukrali. Mater je izginotje otroka tako prizadelo, da je hudo zbolela.

Pes je oznanil smrt svojega gospodarja. 50letni kmet Giuseppe Longo se je te dni peljal iz Pomara s kosolom proti Valenzi. Sledil mu je domači pes. Na nekem cestnem ovinku je Longo tebelnil v jamo, kjer je obelzal z zlomljeno nogo. Njegove bolečine so bile tako hude, da se je zaradi njih onesvestil. Pes je takoj stekel domov ter s cviljenjem opozoril ljudi, da se je nekaj zgodilo. Pokazal je reševalcem tudi pot do gospodarja. Ko so ljudje prišli na mesto nesreče, pa so našli Longa že mrtvega. Zaradi zlomljene noge je izkrlvale.

Važno za vsakogar sedaj in v bodoče je znanje strojepljsja in stenografije. Novi polni tečaji prične dne 4. maja. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji strojepljscev. Učnilna zmerina. Podrobne informacije in brezplačni prospekti na razpolago: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

IZ LJUBLJANE

U— Za koncert tenorista Milosa Brišnika vlada veliko zanimanje. To pa poveč, ki je žrtvoval vse za temeljito svojo izobrazbo, tudi v resnici zasluži. Pouk je užival, kakor omenjeno, v Ljubljani na državnem konservatoriju in pri znamenitih učiteljih solopetja v Milanu. Nocoj bo pel naslednji sporel: 1. Millotti: Ubogi mornar; Hofmeister: Narcisov cvet; Krek: Izkusnja in Lavjovic: Iskal sem svojih mladih dni, 2. Skerjanc: Vizija; Billi: Čriček prepeva; Grieg: Eros in Spross; Čveraj in danes. Po kratki pavzi sledita tretji in četrti del koncerta, ki vsebujeta izključno le arije, in sicer: Händl: iz oratorija Mesija; Massenet; Sanje iz opere Manon; Mozart: iz opere Don Juan in končao Čajkovskij: arija iz opere Evgenij Onegin; Gounoud: Faust in Rossini: Seviljski brivce. Pri klavirju bo spremljala koncertanta pianistka Silva Hrašovec. Na prvi celovečerni solistični koncert domaćega tenorista še prav posebej opozarjamo in vabimo. Koncert bo drevl ob 19. v veliki filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

U— Dež je dobro namočil zemljo. Spremenljivo vreme v zgodnjih dneh je že nekajkrat povzročilo, da se dež za silo namočil zemljo. Vendar pa so se kmetje in vrtnarji prižetovali, da svoje naloge ni temeljito opravil in da bi bilo še in še treba moč. Po četrtkovem deževju takih pritožb najbrž ne bomo več slišali, kajti od zgodnjega jutra je skoraj neprekidno ves dan močno deževalo. Zemlja ni namočena samo na površini, ampak tudi daleč v globino. V sredo, ko je skoro ves dan sijalo s nebe, je zanašala najvišja toplota 20.5 stop C, v četrtek zjutraj pa se je ozračje ohladilo na 9.4 stop. C.

U— Na komornem koncertu pianista Antona Trosta in violinista Jana Šlaisa se bo izvajala med drugim tudi Szymanowskega Sonata op. 9 v d-molu. Karel Szymanowski je sin Ukrajine in svoje glasbene študije je končal leta 1903. v Varšavi. Ze nekaj let prej pa je pokazal s svojimi prvenci tako umetniško silo in glasbeno nadarjenost, kakor jo Poljaki še niso imeli izza Chopina. Szymanowski se je popolnoma posvetil umetniškemu ustvarjanju, poleg tega pa je bil tudi profesor Državnega konservatorija v Varšavi od leta 1927. dalje. Kot skladatelj je izredno plodovit, napisal je najrazličnejša dela za klavir, komorno glasbo, simfonično, več oper in razna velika dela za solj, zbor in orkester. Pred leti je izvajal v Ljubljani ravatelj Polič na koncertu Glasbene Matice njegovo 3. simfonijo — Nočni spev za soli, zbor in orkester. Poleg Szymanowskega bomo slišali še tri druge sonate, ki so jih napisali: Tartini, Mozart in Vornacka. Na koncert dveh najodličnejših naših umetnikov opozarjamo. Vršil se bo v ponedeljek, dne 3. maja, ob 7. zvečer v veliki filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

U— Kako štedimo s plinom? Sedanja vojna je prinesla že nešteto novosti v gospodarstvu. Med drugim čitamo zdaj v listih, kako naj ravnamo, da bomo prihranili čim več plina. To dosežemo že z navadno kopaljo plinskih naprav. Gorilec in deli okoli njega so v mnogih primerih politi od jedi in ne puščajo plina pravilno. Kadar vidimo plamen z rumenimi jeziki, namesto molirovjičastega z zelenim jedrom, je okoli gorilca nekaj narobe. Treba ga je »okopati«. Položimo ga v vročo vodo in ga pustimo v njej toliko časa, da se vsi ostanki starih jedi odmočijo. Potem posamezne dele lepo skrtamo in jih spet namestimo, kamor spadajo. Ze po tem enostavnem čiščenju bomo z veseljem ugotovili, da plamen bože gori in zaradi tega prej sukhamo jedla. Z očiščenim gorilcem lahko prihranimo 10 odstotkov plina. Razen tega pa imamo tudi še večje veselje pri kuhanju.

U— Iz krogov najbolj vnetih kopalcev smo prejeli naslednji dopis: »Zadnje dni je dež prekrizal vse račune vnetim kopalcem. Vedeti pa je treba, da smo se letos izredno zgodaj razgibal. Saj ni lepšega od kopalnega sporta. Posebno v današnjih razmerah je tak sport ljubljanski mladim najbolj v razvedrilo in v krepijo. Čim bo spet postalo toplo s nece, se bodo začela polniti ljubljanska kopaljšča. Mestni občini smo hvaležni za vse dosežane naprave. Naprosamo, da samo še, naj tudi letos stori, kolikor je v njenih močeh, da bomo mladina lahko uživala čisto vodo in sveži zrak. S tekpanjem so namreč združene razne igre, zlasti se navdušujemo za odbojko. Mladina, ki bo letos trumoma obiskovala kopaljšča na Ljubljani, bo mestni upravi močno hvaležna, če uredi tamoznje prostore tako, da se bo mladina lahko čim bolj vezbala v raznih sportnih igrah.«

U— Ljubljanski sportni klub opozarja svoje člane na redni občni zbor, ki bo v petek 30. t. m. (danes) ob 19 v lovski sobi restavracije Slamle.

U— Sadjarska in vrtnarska podjetstva Ljubljana I. je letos pravočasno opravila zimsko in prvo poletno škropljenje sadnega drevja pri vseh onih svojih časih, ki so to želeli in se pripravili. Ko bo sedaj odcveto sadno drevje, posebne hruske in jabilane, t. j. ko bodo odpadli beli cvetni lističi, bo treba takoj, še predno se pri plojih zapre muha, škropiti proti škrlupju in raznim zavijačem, kateri slednji povzročajo črvitost našega sadja. To prvo škropljenje po cvetju bo podjetstva opravljala z 2% žvepleno-apneno brozgo z dodatkom 300 g rezina ali merilola na 100 l. Priporočljivo je škropiti tudi češnje in slive z istim sredstvom proti češnjevi grizlici. Tudi češnje in višnje škropimo, če imamo modro galico z ½% borošodno brezgo, sicer pa z 2% žvepleno-apneno brozgo, toda brez dodatka navedenega arzenovega preparata. Breskve in marelice po cvetju sploh ne škropimo več, izvzemši proti ušem, posebno proti medeni uši z 1.5% -nim izvlečkom mušjega lesa (kvajsije) z dodatkom 2 kg mazavega mila na 100 l. Kjer je škrlup močno razširen ali kjer gre za sadne sorte, ki so posebno občutljive te bolezni, treba škropiti, čim dorastejo plodovi do lesnikove velikosti, drugi in nato čez 2-3 tedne še tretjič. V našem vlažnem podnebnju in ker ima v naših krajih zavijač dva rodova, se priporoča še četrto škropljenje proti škrlupju in črvitosti koncem julija ali začetkom avgusta posebno pri zimskih sortah jabilan, vendar mora poteti do obriranja vsaj 5 tednov z ozirom na dodatek strupenih arsenikovih preparatov. Podjetstva vabi svoje člane, ki želijo, da se jim škropi njihovo sadno drevje tudi po cvetju, da se z dopisnico prijavijo na polružnični naslov: Erjavčeva cesta 4a-II.

U— Nesreče. V ljubljansko bolnišnico so zadnje dni sprejeli več onesrečenih, ki so po večini iz mesta. Desnico si je zlomil pri padcu 9 letni sin trgovskega uslužbenca Joško Aljaž, 11 letni sin tesarja Anton Macek pa si je pri padcu zlomil levo. Desno nogo pa si je poskodoval pri padcu 35letni poštni jeduradnik Franc Petrič. 16letni dijak Jozef Kunaver se je vsekaj v nesrečo.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Petek, 30. aprila, ob 17: V času obiskanja Izven. Zaključena mladinska predstava. Sobota, 1. maja, ob 17: V času obiskanja Izven. Zaključena predstava za šolsko mladino. Nedelja, 2. maja, ob 15: V času obiskanja Izven. Znižane cene od 15 lr navzdol. Ob 18.30: Jesen. Izven. Znižane cene od 15 lr navzdol.

E. Gregorin: »V času obiskanja.« Paslonska drama v šestih postajah. Osebe: Marija-Starečeva, Jezus-Gregorin, Janez-Verdonik, Peter-Bratina, Juda-Nakrjet, Magdalena-Sancinova, Jožef iz Arimateje-Košuta, Nikodem-Plut, Kaifa-P. Kovič, Aminadab-Raztresen, Gamaliel-Presnetnik, Joža-Gorinšek, Sadok-Lipah, Levi-Blaž, Amos-Brezigar, Poncij Pilat-Peček, Petronij-Dre-novec, Veronika-Simčičeva, žena-Rakarjeva. Režiser: E. Gregorin; scenograf: inž. arh. E. Franz; scenski glasba: prof. M. Tome. Pastirska tragedija Gabriela d'Annunzia: »Jorijeva hča.« Delo bo imelo svojo premiero v drugem točnu maja. O tem delu, ki je nastalo leta 1903., piše kritika o kristni predstavi: Bila je velika zmaga, triumf. Nihe n pričakoval toliko, niti najstojžji občudovalci poeta, morda niti poet sam. Predlogo je že tega, kar je zupustila pozetija gledališče in se je občinstvo zadovoljevalo z majhnimi scenskimi kovarstvi. Ni bilo pričakovati, da se bo dalo občinstvo, vajeno verzima, dvigniti po pesniku v vizjo umetnosti, ki je čela vsaki obliki reanosti odsvit svetlobe in lepote. Mnočica se ni upirala, sledila je pesniku vznesena za novo življenje in z novim navdušenjem.

OPERA

Petek, 30. aprila: Zaprtro. Sobota, 1. maja, ob 18: Trubadur. Izven. Gostovanje tenorista Josipa Gostiča, člana zagrebške Opere. Cene od 40 lr navzdol. Nedelja, 2. maja, ob 10.30: Sirota Marko. (Obuti maček). Zaključena predstava za Gill. — ob 16: Janko in Metka. Izven. Cene od 23 lr navzdol. Ponedeljek, 3. maja: Zaprtro.

Gostovanje Josipa Gostiča. Njegovo zadnje gostovanje bo v soboto kot Marise v »Trubadurju. Ostala zasedba partij: Luna-Janko, Leonora-Heybalova, Azucena-Karlovčeva (prvici na našem odru), Ferrando-Lupša, Ines-Barbiceva, Ruiz-Kristandčić. Dirigent: A. Neffat; režija in scena: E. Debevec; zborovodja: R. Simončič.

Tunisija: azione di fuoco di nostri mortal contro elementi avanzati nemici — In Tunisia: Italijanski možnarji streljajo na sovražne sprednje oddelke.

S poškočbamni na glavi je iskal zdravniške pomoči v bolnišnici 78 letni zasebnik Josip Matelič. Levo nogo si je zlomil 40 letni spremljevalec živalskih transportov Gyorgy Gajdaš. S kolesa je padla in si zlomila levoico 11 letna hčerka krojaškega mojstra Hilda Gegalova iz Device Marije v Polju. Iz Višnje gore so pripeljali v bolnišnico z zlomljeno desno nogo 28 letno ženo ključavnicežja Antanije Erštetovo. Tudi triletni sin delavke Mirko Gregorič iz Stčene je moral iskati zdravniške pomoči zaradi zlomljene desne noge.

U— Dijaki in dijanke raznih zavodov, zlasti tudi oni, ki letos ne obiskujejo šole, imajo priliko pridruži se strojepljsji ali stenografije. Novi polni tečaji prične dne 4. maja. Eno-, dvo- in trimesečni strojepljski tečaji! Začetni in nadaljevalni stenografski tečaji! — Pouk dopoldne ali popoldne po želji strojepljscev. Informacije in prospekte daje: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

Iz Hrvatske

Zvišana radijska naročina. Hrvatska poštna uprava je zvišala naročnino za radijske sprejemnike od 1. aprila za 50 odstotkov. Naročina stane zdaj za zasebneke 60 kun mesečno.

105 let star koruzni storž. V kmečki hiši Gjure Bašlinovića v Sikirevcih pri Djakovu hranijo 105 let star koruzni storž. Ko so B.Šiliničević leta 1838. gradili novo hišo, so sredi zadruže sobe obesili na strop velik koruzni storž, ker je bila tedaj taka navada v Posavju. Vsak gospodar je potem storž najskrbneje čuval. V teku let so hišo večkrat popravljali in tedaj je pri smanjanju storža odpadla skoraj polovica zrna. Pred 10 leti pa so neremoma izušili nekaj zrn, da so preizkusili kaljivost stare koruze. Po dolgem namakanju so nekatera zrna vzklajala.

Novi prometni znak v Zagrebu. Hrvatska prestolnica vedno bolj kaže znake velenesta. Zato je treba promet usmeriti tako, kakor v drugih evropskih mestih. Merilajne ustanove so te dni začele postavljati nove prometne znake na ulicah in trgih. Zaenkrat bo na oglih pomembnejših mestnih ulic postavljenih nad 400 prometnih znakov.

Ustanavlja se zobarska šola. Zaradi pomanjkanja zobozdravnikov je zdravstvena oblast sklenila pomagati narodu z izučeniimi zobotekniki, ki bodo dobili dovoljenje za samostojno zobno prakso. Pripravlja se nova zakonska uredba, v kateri bo urejeno vprašanje dentistov in dentalno-technikov. S tem v zvezi bo ustanovljena tudi zobarska šola. Od ustanovitve Nezávisne Države Hrvatske je bilo izdanih 320 zobarskih dovoljenj in 12 dovoljenj za zobotehnične delavnice. Na državnem področju je razsen teh tudi 98 zdravnikov-specialistov za boleznj ust in zob, zobne tehnike pa se uč 67 učencev.

Obdarovanji zagrebški revžli. Za velkonočne praznike je »Pomoč« razdelila zagrebškim revžem po ustaških taborih in socialnih društvihi okoli 1.750.000 kun. — Tudi ustaški štab v Zagrebu je za praznike razveselil siromašne otroke. Razdelil je okoli 1500 zavotkov živil. Prispevale so po večini zagrebške tvrdke in gospodarska podjetja.

Gozdna požari so bili zadnji čas na Hrvaškem vedno pogostejši. Zaradi suše in nepaznje sprehajalcev, ki so v največ primerih z gorčo cigareto ali vžgalico povzročili ognji, je bilo storjeno že mnogo škoda. Oblastva so zdaj v časopisju pozvala prebivalstvo, naj njihne v gozdu ali njegovi bližini ne zažiga ognja. Vsakega kršitelja

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik št. 9, ki velja po naredbi Visoške komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino Ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g 2.30 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2.20 lire; testenine iz enotne moke 3.90 lire za kg; enotna pšenična moka 2.70 lire; enotna koruzna moka 2.20 lire; riž navadni 2.70 lire; fižol 6 lir za kg.
2. Jedilno olje (olivno) 14.70 lire za liter; surovo maslo 28.40 lire za kg; slanina soljena 19 lr za kg; mast 17 lr za kg.
3. Kis, 4% vinski 6.35 lire za liter.
4. Mleko 2.50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15.90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7.55 lire za dozo.
5. Sladkor; sladkorna sipa 3.25 lire za kg, v keckah 3.35 lire.
6. Mehka drva, razžagana, franke vključite trgove v Ljubljani 33.60 lire za stot; mehki rebanci (zamanje), približno 1 m dolgi, franke mestne skladišče 40 lr za stot; trda razžagana drva 40 lr za stot; enotna mlj., ki vsebuje 23-27% kisline, 4.10 lire za kg.

Bolniški dodatki za maj

Ljubljana, 26. aprila. Bolnikom, ki so po predloženih zdravniških spričevalih upravičeni dobiti posebne dodatke racioniranih živil, bo bolniški odsek mestnega preskrbovalnega urada meseca majnika delil bolniška nakazila vsako dopoldne od 8. do 12. ure samo v pritličju Turjskega palače v Križankah, Gosposka ul. 15, po naslednjem razporedu:

Dne 1. do 8. maja samo bolnikom, ki imajo tudi pravico do mesa, tako da pridejo na vrsto v soboto 1. maja z začetnicami priimka A do C, v ponedeljek 3. maja z začetnicami D do J, v torek 4. maja z začetnico K, v sredo 5. maja z začetnicami L do O, v četrtek 6. maja z začetnicami P in R, v petek 7. maja z začetnicami S in Š, v soboto 8. maja pa bolniki z začetnicami T do Z.

Dne 10. do 17. maja drugim bolnikom, tako da pridejo na vrsto v ponedeljek 10. maja bolniki z začetnicami priimka A do C, v torek 11. maja z začetnicami D do J, v sredo 12. maja z začetnico K, v četrtek 13. maja z začetnicami L do O, v petek 14. maja z začetnicami P in R, v soboto 15. maja z začetnicami S in Š, v ponedeljek 17. maja pa z začetnicami T do Z.

Dne 18. do 25. maja bo bolniški odsek mestnega preskrbovalnega urada delil nakazila samo za sladkor za dojenčke in bolnike, toda le na podlagi predloženih zdravniških spričeval, tako da pridejo na vrsto v torek 18. maja upravičenci z začetnicami priimka A do C, v sredo 19. maja z začetnicami D do J, v četrtek 20. maja z začetnico K, v petek 21. maja z začetnicami L do O, v soboto 22. maja z začetnicami P in R, v ponedeljek 24. maja z začetnicami S in Š, v torek 25. maja pa upravičenci z začetnicami T do Z.

Zdravstveni zavodi, ki so upravičeni dobiti posebne bolniške dodatke, naj pošljejo po nakazila od 1. do 5. maja samo popoldne.

Bolniki, ki dobivajo dodatek mesa z različnim terminom v mesecu, naj pridejo po nakazila za živila in dodatke mesa po razporedu od 1. do 8. maja. Seboj morajo prinesli mesarsko knjžico.

Kdor mesarske knjžice nima, mora predložiti potrdilo obrata, kjer je na hrani z navedbo, pri katerem mesarju dobiva meso.

Opozarjamo vse, ki pridejo po bolniška nakazila, da morajo prinesiti s seboj izpolnjeno glavo živilske nakazilnice upraviteljev za mesec maj in nakazilo prejšnjega meseca, potrjeno od trgovca.

Vsi tišči, ki bodo mestnemu fizikatu predložili zdravniška spričevala po 5. maju, bodo dobili nakazila šele 26., 27. in 28. maja.

Zamudniki pridejo na vrsto 29. in 31. maja.

Bolniški odsek pripominja, da zaradi velikega navala nikakor ne bo mogel upoštevati reklamacij zamudnikov in tišči, ki se ne bi ravnali po tem razporedu, ter zato priporoča, naj si upravičenci ta razpored izrežejo in shranijo, da ne bo zmot in pritožb.

Radio Ljubljana

PETEK, 30. APRILA 1943-XXI.

7.30: Napevi in romance. 8.00: Napoved časa; poročila v italijansčini. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Pesmi. 13.00: Napoved časa; poročila v italijansčini. 13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenščini. 13.25: Radijske pesmi. Orkester pesmi vodi dirigent Angelini. 14.00: Poročila v italijansčini. 14.10: Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Šijanec. Glasba za godalni orkester. 14.40: Pisana glasba 15.00: Poročila v slovenščini. 17.00: Napoved časa; poročila v italijansčini. 17.15: Prenos koncerta iz zavoda za romanske študije. 19.00: »Govorimo italijansko«, poučuje prof. dr. St. Leben. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Politični komentar v slovenščini. 20.00: Napoved časa; poročila v italijansčini. 20.20: Serenade za vse. 20.45: Otvoritev simfonične sezone družbe EIAR. Simfonični koncert vodi dirigent Fernando Previtali. V odmoru: Zanimivosti v slovenščini. 22.10: Orkester vodi dirigent Rizza. 22.45: Poročila v italijansčini.

